

EXAMENREGLEMENT 2011 - 2012

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 1 BEGRIPSBEPALINGEN

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. "Bevoegd gezag": het bestuur van Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden;
2. "Centraal examen": het examen dat plaatsvindt volgens de door de Centrale Examencommissie Voortgezet Onderwijs (C.E.V.O.) vastgestelde en landelijke genormeerde toetsen;
3. "Combinatiecijfer": het samengestelde eindcijfer als omschreven in artikel 18, lid 4.
4. "Examenbesluit": het "Examenbesluit VO";
6. "Examendossier": het omvat alle onderdelen van het schoolexamen, zoals deze in de opleiding wordt opgebouwd, ook van die vakken die hetzij niet centraal worden geëxamineerd, hetzij reeds eerder worden afgesloten;
7. "Examenprogramma": de aan de kandidaat te stellen eisen, vastgelegd door de minister of door het bevoegd gezag;
8. "Examinator": degene die is belast met afnemen van het examen van een (deel)vak;
9. "Gecommitteerde" : een gecommitteerde in de zin van artikel 29, derde lid van de wet belast met toezicht op het eindexamen of een deel daarvan;
10. "Informatie Beheer Groep": de IB-groep is een zelfstandig bestuursorgaan dat in opdracht van het ministerie van OC&W wetten en regelingen uitvoert op het onderwijsterrein;
11. "Inspectie": de inspectie zoals bedoeld in artikel 113 van de wet;
12. "Kandidaat" : een ieder die binnen de Johan de Witt Scholengroep tot het eindexamen wordt toegelaten;
13. "Minister": de minister of staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;

14. "directeur": de directeur van de Johan de Witt Scholengroep locatie Zusterstraat
15. "Profiel": één van de profielen – natuur & techniek, natuur & gezondheid, economie & maatschappij, cultuur & maatschappij – zoals omschreven in artikel 12, lid 3 van de wet;
16. "Profielwerkstuk"; het profielwerkstuk zoals bedoeld in artikel 4, lid 2 en 3 van het examenbesluit;
17. "Programma van toetsing en afsluiting": hierin is opgenomen een omschrijving van de inhoud van de toetsen, van de wijze waarop getoetst wordt, alsmede van de beoordeling en weging van het resultaat.
18. "PTA periode": per cohort wordt het PTA onderverdeeld in een aantal periodes, welke in de jaarplanning, door de examencommissie, worden vastgelegd.
19. "Reglement": het voorliggende examenreglement;
20. "Schoolexamen": het examen dat binnen een onderwijssoort plaatsvindt overeenkomstig het door bevoegd gezag voor die onderwijssoort vastgestelde programma van toetsing en afsluiting;
21. "Secretaris van het eindexamen": degene die door de directeur is belast met de organisatie van het examen binnen de vestiging;
22. "Sector": één van de sectoren – techniek, zorg en welzijn, economie, landbouw – zoals omschreven in artikel 10 van de wet;
23. "Sectorwerkstuk": het sectorwerkstuk zoals bedoeld in artikel 4, lid 2 en 3 van het examenbesluit;
24. "Staatsexamencommissie": commissie als bedoeld in Artikel 60 van de wet;
25. "Toets": ofwel een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten ofwel een toets bestaande uit een praktische opdracht;
26. "Vakken": vakken of andere programmaonderdelen;
27. "cspe": het cspe geldt voor de beroepsgerichte vakken in de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo en bestaat uit een praktijkopdracht met daarin of daarbij (vak)theorievragen: deze vragen worden meestal via de computer afgenomen;
28. "digitaal examen": afnamevorm bij alle centrale examens voor de algemene vakken in de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg van het vmb;
29. "Wet": de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO).

ARTIKEL 2 AFNAME EINDEXAMEN

1. Dit examenreglement is gebaseerd op het Eindexamenbesluit. Alle uit dit besluit voortvloeiende rechten en plichten zijn onverkort van kracht behoudens de uitzonderingen vastgesteld in beschikking vo/ok/2006/24739.
2. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van de Algemeen directeur het eindexamen af.
3. De directeur wijst één van de personeelsleden van het onderwijsteam aan tot secretaris van het eindexamen voor dit college
4. Dit reglement is van toepassing op alle examenkandidaten van de Johan de Witt Scholengroep.
5. Tegen elke beslissing die inzake het eindexamen wordt genomen, met uitzondering van de beoordeling van het centraal examen kan bezwaar aangetekend worden. Het bezwaar moet schriftelijk worden ingediend bij de directeur binnen drie schooldagen nadat de beslissing ter kennis van de kandidaat is gebracht.

ARTIKEL 3 ONREGELMATIGHEDEN

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur maatregelen nemen.
2. Als onregelmatigheid wordt ook aangemerkt het herhaaldelijk leveren van een wanprestatie voor het examen in één of meerdere (deel)vakken. In geval van herhaaldelijk geleverde wanprestaties is de directeur uitsluitend gerechtigd tot het nemen van de maatregel genoemd in lid 3b. De directeur kan pas tot het nemen van een dergelijke maatregel overgaan nadat de kandidaat en – indien de kandidaat minderjarig is – ook aan diens ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) tweemaal eerder schriftelijk is meegedeeld dat er naar de mening van de directeur van wanprestatie sprake is.
3. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kan worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of van het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen of praktische opdrachten van een reeds eerder afgelegd deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kan worden uitgereikt na een hernieuwd examen. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af bij de eerst volgende gelegenheid (voor het centraal examen in het volgende tijdvak dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie)
4. Alvorens een maatregel ingevolge het derde lid wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in lid 5. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en – indien de kandidaat minderjarig is – ook aan diens ouder(s), voogd(en) of verzorger(s).

5. De kandidaat kan – binnen vijf schooldagen na ontvangst van de in het vierde lid bedoelde schriftelijke mededeling – tegen een maatregel in beroep gaan bij een commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift, tenzij de commissie deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en – indien de kandidaat minderjarig is – ook aan diens ouder(s), voogd(en) of verzorger(s), aan de directeur en aan de inspectie.
6. De in het vijfde lid genoemde commissie van beroep bestaat uit de algemeen directeur Johan de Witt Scholengroep.
Het bezwaarschrift dient gericht te zijn aan de Algemeen Directeur Johan de Witt Scholengroep: de heer H. Huizer en dient aangetekend verzonden te worden naar Zusterstraat 120, 2512 TP Den Haag.

ARTIKEL 4 INDELING EINDEXAMEN VMBO-MAVO-HAVO-VWO

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, dan wel een schoolexamen en een centraal examen. Voor de vakken die zowel met een schoolexamen als met een centraal examen worden afgesloten, geldt dat het eindcijfer voor de helft wordt bepaald door het schoolexamen en voor de andere helft door het centraal examen.
2. Het eindexamen vmbo bbl en kbl bestaat uit een cspe (praktijkexamen) en voor de avo vakken een digitaal examen (zie artikel 12.4)..
3. Het schoolexamen HAVO en VWO omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn binnen het desbetreffende profiel. Het profielwerkstuk maakt deel uit van het combinatiecijfer.
4. Het schoolexamen MAVO omvat mede een sectorwerkstuk. Het sectorwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn binnen de desbetreffende sector. Het sectorwerkstuk heeft in ieder geval betrekking op één van de vakken van het sectordeel. Om het eindexamen succesvol af te sluiten dient het sectorwerkstuk als “voldoende” of “goed” beoordeeld te zijn.

HOOFDSTUK II HET SCHOOLEXAMEN

ARTIKEL 5 HET SCHOOLEXAMEN

1. De school publiceert vóór 1 oktober een Programma van Toetsing en Afsluiting, hierna te noemen PTA, dat in elk geval betrekking heeft op het betreffende schooljaar. Daarin is ten minste aangegeven welk deel van de leerstof in het schoolexamen wordt getoetst, hoe de leerstof over de verschillende delen van het schoolexamen is verdeeld, de wijze waarop de verschillende delen van het schoolexamen worden afgenomen en welk gewicht de cijfers voor de verschillende toetsen van het schoolexamen hebben bij de bepaling van het eindcijfer van het schoolexamen. Het PTA wordt ook in digitale vorm gepubliceerd op de website van de school en schriftelijk in oktober aan meerderjarige leerlingen en ouders/verzorgers van minderjarige leerlingen overhandigd. Dezen tekenen voor ontvangst.
2. Het schoolexamen vindt plaats overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in deze regeling is aangegeven.
  - De tijdsduur die vastgesteld is voor een bepaald schoolexamen, een bepaald onderdeel of voor een bepaalde proef is voor iedere leerling gelijk, uitgezonderd voor die leerling die valt onder een wettelijke verlengingsregeling.
  - De leerling die voor het maken van een schriftelijk onderdeel van het schoolexamen minder tijd nodig heeft dan in de regeling daaraan toegemeten is, is het niet toegestaan eerder dan 30 minuten na de aanvangstijd het lokaal te verlaten.
  - Het schoolexamen wordt tenminste acht schooldagen voor de aanvang van het centraal examen afgesloten.
3. Cijfers:
  - De examinerator drukt zijn oordeel over een examen, examenonderdeel of een proef uit in een cijfer, waarbij hij gebruik maakt van een cijferschaal 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers met één decimaal.
  - Indien een gemiddelde een cijfer is met twee decimalen en de tweede decimaal is 4 of lager, dan wordt er naar beneden afgerond. Indien de tweede decimaal 5 of hoger is, wordt er naar boven afgerond. Bijvoorbeeld: 6,44 wordt 6,4 en 6,45 wordt 6,5.
4. Rapportage:
  - Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindcijfer meetelt, stelt de examinerator de leerling zo spoedig mogelijk in kennis.
  - Aan de leerling wordt na elke PTA-periode een cijferlijst uitgereikt.
  - Uiterlijk drie schooldagen voor de aanvang van het centraal examen ontvangen de leerlingen een totaaloverzicht van de cijfers, de eindcijfers, de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld en de beoordeling van het profiel- of sectorwerkstuk dan wel voor zover van toepassing het vastgestelde combinatiecijfer.
  - Over het tijdstip van bekendmaking van de eindcijfers ontvangen de leerlingen bericht. Leerlingen tekenen voor ontvangst.
5. Indien een leerling zonder voorafgaand bericht niet verschijnt op een zitting van het schoolexamen, wordt hem/haar het cijfer 1 toegekend, of indien het een herkansing betreft, vervalt het recht op herkansing. De betreffende leerling dient binnen drie schooldagen een schriftelijke verklaring op te sturen naar de directeur, onder vermelding rechtsboven op de envelop van de tekst "afwezigheid schoolexamen", waaruit blijkt wat de reden van afwezigheid is geweest. Deze verklaring dient als volgt geadresseerd te zijn:

*T.a.v. de directeur Johan de Witt Scholengroep
Zusterstraat 120
2512 TP Den Haag*

De directeur bepaalt vervolgens of de leerling de betreffende toets van het schoolexamen alsnog mag afleggen, en of hij de toets mag afleggen vóór de herkansingsperiode, of wanneer het een herkansing betreft, of de leerling alsnog het recht op herkansing behoudt. Indien een leerling het niet eens is met de beslissing van de directeur, kan hij/zij binnen vijf schooldagen in beroep gaan bij het de Algemeen Directeur van de Johan de Witt Scholengroep, zie artikel 3 lid 6.

ARTIKEL 6 INLEVEREN VAN WERKSTUKKEN, VERSLAGEN EN LITERATUURLIJSTEN.

1. Indien voor het inleveren van werkstukken en literatuurlijsten als onderdeel van het schoolexamen een uiterste datum geldt, wordt deze in het Programma van Toetsing en afsluiting vermeld.
2. Op de uiterste inleverdatum dient het werkstuk c.q. de literatuurlijst of het verslag steeds om 12.10 uur in het bezit van de vakdocent te zijn. De docent kan eisen dat dit op schrift gebeurt.
3. Indien de betreffende vakdocent niet aanwezig is, dient het werk te worden ingeleverd bij de secretaris van het eindexamen.
4. Aan een verslag of werkstuk dat niet of niet op tijd wordt ingeleverd, wordt het cijfer 1 toegekend.
5. De kandidaat kan het werkstuk of het verslag dat te laat is ingeleverd als herkansing laten aanmerken, ongeacht of het betreffende onderdeel van het schoolexamen herkanst kan worden. Daarmee vervalt het recht op herkansing voor enig ander onderdeel van het schoolexamen voor het betreffende vak voor het betreffende leerstofjaar. De kandidaat wordt verder geacht een herkansingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 9 voor de betreffende periode gebruikt te hebben.
6. Indien een literatuurlijst voor een mondeling toets niet of niet op tijd wordt ingeleverd, wordt de kandidaat uitgesloten van de betreffende toets, waaraan het cijfer 1 wordt toegekend.
7. Indien de kandidaat van mening is dat er een geldige reden was voor het niet tijdig inleveren van een werkstuk, verslag of literatuurlijst kan de betreffende kandidaat een schriftelijke verklaring overleggen, waaruit blijkt wat de reden is geweest. De directeur bepaalt of het werkstuk of verslag alsnog wordt geaccepteerd, c.q. de mondelinge toets van het schoolexamen wordt afgenomen, zodat de kandidaat het recht op herkansing behoudt. Hiervoor volgt de leerling de procedure zoals omschreven in artikel 5, lid 6, met als tekst linksboven op de envelop "te laat inleveren examenwerk". Indien een leerling het niet eens is met de beslissing van de directeur, kan hij/zij in beroep gaan bij de Algemeen Directeur van de Johan de Witt Scholengroep, zie artikel 3 lid 6.

ARTIKEL 7 GANG VAN ZAKEN BIJ DE AFNAME VAN EEN SCHRIFTELIJKE OF MONDELINGE TOETS

1. De secretaris van het eindexamen stelt het definitieve tijdstip vast waarop de toets wordt afgenomen.
2. Buiten een geval van ziekte of van overmacht is de kandidaat verplicht aan alle toetsen van het schoolexamen deel te nemen.
3. In geval van ziekte of van overmacht dient de directeur binnen drie schooldagen na afname van de toets in het bezit te zijn van een schriftelijke verklaring waarin de kandidaat of –indien de kandidaat minderjarig is - diens ouder(s),voogd(en) of verzorger(s) aantonen (bewijzen) dat er van ziekte dan wel van overmacht sprake was.

4. Ongeoorloofde afwezigheid tijdens de afname van een toets kan door de directeur met toepassing van lid 3 van Artikel 3 worden bestraft.
5. De kandidaten worden door de examiner ten minste 5 schooldagen voor het vastgestelde tijdstip van de geplande toets van de te hanteren beoordelingscriteria op de hoogte gesteld. Met in achtname van dezelfde termijn levert de examiner een kopie van de opgave en een kopie van de beoordelingscriteria bij de secretaris van het examen in.
6. De kandidaten leggen de toetsen af onder toezicht van de examiner, andere docenten en / of leden van het onderwijs ondersteunend personeel.
7. De kandidaat is ten minste vijf minuten voor aanvang van de toets in of bij het examenlokaal aanwezig.
8. Een kandidaat die voor een schriftelijke toets te laat komt, mag tot uiterlijk een vierde deel van de toetsduur (met een maximum van een half uur) na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. De toets wordt op het oorspronkelijke tijdstip beëindigd.
9. Gedurende de afname van de toets is het de kandidaat niet toegestaan zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen. Deze toestemming wordt in de periode genoemd in lid 10 in ieder geval niet verleend.
10. De secretaris van het eindexamen kan aanvullende regelgeving betreffende de gang van zaken rond de afname van een toets behorende tot het schoolexamen vaststellen.
11. Overtreding van regelgeving betreffende de gang van zaken rond de afname van een toets behorende tot het schoolexamen kan door de directeur overeenkomstig lid 3 van Artikel 3 worden bestraft.

ARTIKEL 8 BEZWAAR TEGEN VASTSTELLING BEOORDELING

1. Tegen de beoordeling van een onderdeel van het Schoolexamen kan een kandidaat onder opgaaf van redenen binnen drie werkdagen na schriftelijke bekendmaking in beroep gaan bij een commissie gevormd door de directeur dan wel teamleider, de secretaris van het examen en één van de leraren. Deze laatste zal zo mogelijk een vakcollega van de examiner zijn. Indien één van de commissieleden tevens de examiner is, wordt hij ter zake vervangen.
2. Alvorens een uitspraak te doen hoort de commissie de examiner en de kandidaat.
3. Indien de commissie het beroep gegrond verklaart, wordt een hernieuwd onderzoek ingesteld, in aanwezigheid van één of meer door de commissie aan te wijzen bijzitters.
4. De uitspraak van de commissie is bindend.

ARTIKEL 9 HERKANSING VAN TOETSEN EN PRAKTISCHE OPDRACHTEN (SCHOOLEXAMEN)

1. Met in achtname van de overige onderdelen van dit artikel en voor zover de mogelijkheid in het programma van toetsing en afsluiting geboden wordt, heeft de kandidaat het recht om:
  - a. *alsnog* deel te nemen aan onderdelen van het schoolexamen die worden beoordeeld door middel van een cijfer, indien de kandidaat ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan de desbetreffende toets deel te nemen.

- b. *alsnog* deel te nemen aan toetsen van het schoolexamen waaraan de kandidaat overeenkomstig lid 2 van Artikel 7 niet mocht deelnemen wegens onvoldoende aanwezigheid bij de voorbereidende lessen.
2. Tenzij in het programma van toetsing en afsluiting anders is aangegeven, kunnen praktische opdrachten niet **opnieuw** worden afgelegd.
  3. Dit artikel is niet van toepassing op handelingsdelen.
  4. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor die toets.
  5. Indien een kandidaat een toets *opnieuw* wil afleggen, is het aantal malen dat aan een herkansing van dezelfde toets mag worden deelgenomen, ten hoogste één. Een herkansing kan slechts betrekking hebben op een in de direct voorafgaande afgelegde periode schoolexamenonderdeel.
  6. Indien een kandidaat een toets *alsnog* wil afleggen, is het aantal malen dat aan eenzelfde toets mag worden deelgenomen, ten hoogste twee.
  7. Een kandidaat mag per PTA periode 1 toets herkansen (mits deze als toets als herkansbaar staat aangegeven in het PTA). De herkansingen vinden aan het eind van het schooljaar plaats.
  8. In bijzondere gevallen kan de directeur het aantal malen dat, opnieuw dan wel *alsnog* aan een of meer toetsen van het schoolexamen mag worden deelgenomen, vaststellen op een hoger aantal dan vastgesteld in lid 6. De directeur stelt de inspectie daarvan in kennis, onder mededeling van de bijzondere redenen voor de verhoging.

HOOFDSTUK III HET CENTRAAL EXAMEN

ARTIKEL 10 DEELNAME AAN HET CENTRAAL EXAMEN

Tot het centraal examen in een vak worden slechts kandidaten toegelaten die voor dat vak het complete schooexamen hebben afgesloten.

ARTIKEL 11 REGELS OMTRENT DE AFNAME VAN HET CENTRAAL EXAMEN

1. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.
3. De secretaris van het eindexamen draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die tijdens het centraal examen toezicht houden, maken een proces-verbaal op, waarin alle bijzondere voorvallen worden genoteerd. Op het proces-verbaal wordt achter de naam van de kandidaat het aantal ingeleverde antwoordbladen genoteerd. De toezichthouders leveren dit proces-verbaal volledig ingevuld samen met het gemaakte examenwerk bij de secretaris van het examen in.
5. De kandidaat dient tenminste een kwartier voor aanvang van het examen in het examenlokaal aanwezig te zijn.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Kandidaten die meer dan een half uur na aanvang van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan de zitting.
7. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van degenen die toezicht houden, het examenlokaal te verlaten. Tijdens het eerste half uur en tijdens het laatste kwartier van de examen zitting is het aan de kandidaten niet toegestaan de examenruimte te verlaten.
8. Mobiele telefoons en andere (tele-)communicatiemiddelen, geluidsafspeelapparatuur, jassen en tassen mogen niet in de examenlokalen aanwezig zijn, dan wel bij of aan de aanwezige kapstokken opgeborgen worden.
9. Op de tafels mogen geen etuis of hoezen van rekenmachines aanwezig zijn.
10. Gedurende de gehele examen zitting mogen geen opgaven of gemaakt werk buiten de examenlokalen worden gebracht.
11. Verhinderd centraal examen
Indien een kandidaat om geldige redenen -ter beoordeling van de directeur - is verhinderd bij één of meer examens, dan wordt hij in de gelegenheid gesteld dit centraal examen in een volgend examenmoment af te leggen.

ARTIKEL 12 HET CENTRAAL EXAMEN

1. Het centraal examen wordt afgenomen conform de artikelen 36 t/m 46 van het Eindexamenbesluit vwo, havo, mavo en vbo.
2. Ten minste 14 dagen voor de aanvang van het centraal examen ontvangen de kandidaten het rooster van het centraal examen. In dit rooster staat in elk geval vermeld:
  - a. de plaats waar de toetsen van het centraal examen worden afgenomen
  - b. het tijdstip waarop de toetsen worden afgenomen
  - c. de duur van de toetsen.
3. Een kandidaat mag niet eerder deelnemen aan het centraal examen dan nadat het Schoolexamen is afgerond
4. Digitaal examen (vmbo bbl en kbl)
  - a. Alle kandidaten moeten hebben deelgenomen aan de zogeheten proef-op-de-som, alvorens te worden toegelaten tot het examen.
  - b. De kandidaten en ouders/verzorgers worden schriftelijk op de hoogte gebracht van de wijze waarop het centraal examen wordt afgenomen.
  - c. In tegenstelling tot papieren CSE's, staan de opgaven na afloop niet ter beschikking van de kandidaat.
  - d. Bovendien mogen bij het verlaten van de examenzaal geen examendocumenten, zoals kladpapier, worden mee genomen.
  - e. De directeur bepaalt het moment en wijze van herkansing. De kandidaat behoudt zijn recht op herkansing uit te oefenen als zijn definitieve CE-cijfers bekend zijn. Bij het aanbieden van de afnametijdstippen voor herkansingen houdt de school hier rekening mee.
  - f. Indien de kandidaat bij een zitting met wettige reden afwezig was, bepaalt de directeur op welk moment de zitting wordt ingehaald.
  - g. Indien de afnamecondities van een examen een adequate beoordeling onmogelijk maken kan de directeur contact opnemen met de inspectie. De inspectie kan dan per individuele leerling of voor een groep van leerlingen besluiten het werk ongeldig te verklaren. Het wordt dan beschouwd als niet gemaakt. De leerling(en) mogen dan opnieuw het examen afleggen en behouden het recht op een herkansing.
  - h. indien er omstandigheden zijn waardoor een leerling het examen niet goed heeft kunnen afleggen dient de leerling dit binnen 24 uur te melden bij de directeur.
5. Cijferbepaling
Centraal examen
De cijferbepaling bij het centraal examen wordt door de commissie die de opgaven vaststelt geregeld. Het werk wordt beoordeeld door de examinerator en eventueel een gecommitteerde. De cijfers worden tot op één decimaal nauwkeurig bepaald, evenals bij het schoolexamen
Eindcijfer examen (schoolexamen en centraal examen samen)
  - Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
  - De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien een gemiddelde een cijfer is met decimalen, en deze decimalen zijn 49 of lager, dan wordt er naar beneden afgerond. Indien de decimalen 50 of hoger zijn, wordt er naar boven afgerond. Bijvoorbeeld: 6,49 wordt 6 en 6,50 wordt 7.
Indien de examenkandidaat eindexamen heeft afgelegd en niet voldoet aan de voorwaarden, is de kandidaat afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing.

ARTIKEL 13   HERKANSING CENTRAAL EXAMEN

1. Na het vaststellen van de uitslag mag je in hetzelfde jaar in het eerstvolgende tijdvak in een vak aan het herexamen van het centraal examen deelnemen.
2. De kandidaat die gebruik wenst te maken van het herkansingsrecht als bedoeld in het eerste lid, dient dat schriftelijk aan de directeur mede te delen vóór een door de directeur vast te stellen tijdstip.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer.

ARTIKEL 14   DIPLOMA EN CIJFERLIJST

1. De directeur reikt aan elke leerling die eindexamen heeft gedaan op grond van de definitieve uitslag een cijferlijst uit met daarop de cijfers voor het schoolexamen, het combinatiecijfer, de cijfers voor het centraal examen de eindexamen voor de examenvakken, de vakken en het onderwerp of de titel van het sector- of profielwerkstuk, de beoordeling van het sector- of profielwerkstuk, de beoordeling van de vakken Culturele en Kunstzinnige Vorming en lichamelijke opvoeding, alsmede de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. **Duplicaten van diploma's worden niet verstrekt.**
3. Indien een kandidaat eindexamen heeft gedaan in meer vakken dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de cijfers van de vakken die bij de bepaling van de uitslag van het eindexamen niet zijn betrokken op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar maakt.

ARTIKEL 15   AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN

1. Het Bevoegd Gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn of door bijzondere omstandigheden lange tijd niet in staat zijn geweest onderwijs in alle vakken te volgen, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.

ARTIKEL 16   OVERIGE BEPALINGEN

1. Het door de kandidaten gemaakte examenwerk wordt door de school bewaard tot zes maanden na de vaststelling van de uitslag.
2. Het gemaakte werk van het centraal examen is gedurende zes maanden ter inzage voor kandidaten. Zij kunnen het werk inzien na daartoe een afspraak gemaakt te hebben met de directeur of de secretaris van het eindexamen. Inzage van het gemaakte werk dient plaats te vinden tijdens normale schooltijden en in aanwezigheid van de examinator van het betreffende vak.

ARTIKEL 17 EXAMENREGELS (in aanvulling op de 'Algemene Bepalingen')

1. Schoolexamen en centraal examen

a. Afwezigheid

Afwezigheid van een kandidaat zal alleen als gewettigd kunnen worden aangemerkt als de ouders/verzorgers vóór de aanvang van de betreffende examenzitting de school telefonisch hebben ingelicht. Binnen drie schooldagen dient de telefonische melding schriftelijk bevestigd te worden bij de directeur. Zie hiervoor artikel 5, lid 6. Op de envelop dient linksboven de opmerking "afwezigheid centraal examen" vermeld te worden.

Bij ziekte kan de schoolleiding tevens eisen dat de ouders/verzorgers de naam, het adres en het telefoonnummer van de arts vermelden, die in verband met de ziekte is geconsulteerd. Indien aan bovengenoemde voorwaarden niet is voldaan, kan artikel 8.1. van de "Algemene Bepalingen" van toepassing worden verklaard.

b. Ziek worden tijdens de zitting

Indien een kandidaat ziek wordt tijdens een zitting van het examen nadat hij de opgaven onder ogen heeft gehad, wordt hij geacht het onderdeel van het examen te hebben gemaakt.

Bijzondere gevallen worden de directeur en de secretaris van het eindexamen gemeld. Deze nemen een beslissing over de te volgen handelwijze.

c. Te laat komen bij een schriftelijke toets

- Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal worden toegelaten. De eindtijd is het tijdstip dat voor alle kandidaten geldt.

- Een kandidaat die meer dan een half uur na de aanvang van de zitting arriveert, mag niet meer deelnemen aan deze zitting. Bij een geldige reden -ter beoordeling van de directeur - kan dit vak worden ingehaald bij de herkansing.

2. Schoolexamen

a. Te laat komen bij een luistervaardigheidstoets

Indien een leerling te laat komt voor een luistervaardigheidstoets, kan hij slechts toegelaten worden tijdens een eventuele pauze in de toets. Bij de beoordeling van het gemaakte werk wordt de normering van de gehele toets toegepast.

b. Te laat komen bij een mondeling examen

Indien een leerling te laat komt voor een mondeling examen, kan hij de verloren tijd slechts inhalen aan de voor dat schoolexamen gestelde tijd en alleen wanneer dat organisatorisch mogelijk is. Indien dat organisatorisch niet mogelijk is, kan de directeur in overleg met de examinerende een ander tijdstip voor het gehele schoolexamen vaststellen.

3. Op de beslissingen van de directeur zoals genoemd in dit artikel is de beroepsprocedure als omschreven in artikel 3.5 van toepassing

HOOFDSTUK IV UITSLAG, HERKANSING CENTRAAL EXAMEN EN DIPLOMA

ARTIKEL 18 EINDCIJFER EINDEKAMEN EN COMBINATIECIJFER

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. Binnen het Vwo, Havo en vmbo wordt het eindcijfer voor een vak bepaald door het rekenkundige gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen, waarbij beide cijfers even zwaar meetellen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 4 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 5 of meer zijn, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Voor Havo en VWO maakt het combinatiecijfer deel uit van de cijferlijst. Het combinatiecijfer is het gemiddelde van de eindcijfers die in het combinatiecijfer worden opgenomen. Eindcijfers zijn per definitie afgerond op een geheel getal. Als het gemiddelde uitkomt op een cijfer met een getal achter de komma, wordt dit cijfer afgerond op het dichtst bij liggende gehele getal. Indien het getal achter de komma een 4 of lager is, wordt het cijfer naar beneden afgerond; is het een 5 of hoger, dan wordt het cijfer naar boven afgerond. Voor elk opgenomen onderdeel dient minimaal een 3.5 te zijn behaald.
5. Voor de Havo bestaat het combinatiecijfer uit het gemiddelde van het vak Maatschappijleer en het Profielwerkstuk.
6. Voor het VWO bestaat het combinatiecijfer uit het gemiddelde van de vakken Algemene Natuurwetenschappen, Maatschappijleer en het Profielwerkstuk.

ARTIKEL 19 VASTSTELLING UITSLAG

1. De directeur en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van Artikel 20.
2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een geldig eindexamen te vormen.

ARTIKEL 20 UITSLAG

1. Vastgesteld wordt of een kandidaat geslaagd is aan de hand van de vigerende wettelijke regelgeving geldend voor het betreffende schooltype en het profiel dan wel de sector waarin de kandidaat het volledige examen heeft afgelegd.
2. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarde genoemd in het eerste, is afgewezen behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in Artikel 13.
3. Zodra de uitslag ingevolge is vastgesteld, deelt de directeur deze te samen met de eindcijfers aan iedere kandidaat mede, onder mededeling van het bepaalde in Artikel 13. De uitslag is definitief indien de kandidaat geen gebruik maakt van Artikel 13.

4. Examendossier, examen en diploma

Bij de vakken ckv dan wel kv1 en lo moet de leerling de beoordeling "voldoende" of "goed" hebben behaald.

De kandidaat die hiermee nog niet klaar is als de rest van het schoolexamendossier afgesloten wordt, mag deelnemen aan het centraal examen en heeft de kans het dossier ckv of kv1 en/of lo alsnog af te ronden tijdens het centraal examen. (De kandidaat die dan pas zijn werk doet, kan geen recht meer laten gelden op begeleiding door de docent.) Uiterlijk acht werkdagen (waarbij door de Minister dan wel het Bevoegd Gezag vastgestelde vakanties of vrije dagen niet als werkdag gelden) voordat de kandidaat zijn laatste centraal examen aflegt, moet dit werk naar behoren zijn afgerond. Is het ook op dat moment nog niet in orde, dan ontvangt de kandidaat geen diploma.

ARTIKEL 21   DIPLOMA EN CIJFERLIJST

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop – voor zover van toepassing - zijn vermeld:
  - a de cijfers voor het schoolexamen,
  - b het combinatiecijfer
  - c de cijfers voor het centraal examen,
  - d de vakken en het onderwerp of de titel en de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - e het thema van en de beoordeling van het sectorwerkstuk,
  - f de beoordeling van de vakken Culturele en Kunstzinnige Vorming en Lichamelijke Opvoeding in het Vwo en het Havo,
  - g de beoordeling van het Kunstvakken en Lichamelijke Opvoeding uit het gemeenschappelijk deel in het Vmbol,
  - h de eindcijfers van de examenvakken, alsmede
  - i de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel dan wel de sector staat vermeld.
3. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
4. Duplicaten van diploma's en cijferlijsten worden niet verstrekt. Een schriftelijke verklaring dat een diploma en /of een cijferlijst is afgegeven, kan uitsluitend door de Informatie Beheer Groep worden verstrekt.
5. Ten behoeve van de juistheid van de gegevens op het diploma en de cijferlijst levert de kandidaat uiterlijk drie schoolweken voor aanvang van het examen een geldig (maximaal drie maanden oud) uittreksel van de gemeentelijke basisadministratie in. Een kandidaat die dit niet doet zal de kosten voor een nieuw diploma en cijferlijst moeten vergoeden indien er sprake is van onjuistheden die de oorspronkelijk verstrekte exemplaren ongeldig maken.

ARTIKEL 22   AFWIJKING WIJZE VAN EXAMINEREN

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur – met in achtneming van hetgeen gebruikelijk is – de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:

- a. er een deskundigheidsverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De directeur kan – ten behoeve van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is – in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften met betrekking tot de duur van toetsen behorend tot het schoolexamen en tot het centraal examen. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
- a. het vak Nederlandse taal en Letterkunde;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek Nederlandse taal-vreemde taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

ARTIKEL 23   SLOTBEPALING

In alle gevallen waarin dit reglement, de Wet, het Eindexamenbesluit of ministeriële beschikkingen niet voorzien, beslist de directeur. Op deze beslissing is het bepaalde in lid 5 van Artikel 3 van dit reglement van toepassing.

ARTIKEL 24   INWERKINGTREDING

Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2011.

Namens het bestuur van de Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden,

H. Huizer, Algemeen Directeur Johan de Witt